

Tempo Doeloe, vroegere tijd, is een korte beschrijving door Gerrit van Faassen van het "Indië-leven" van enkele veteranen. In dit verhaal staat Jan Bosch uit Hardenberg centraal.

De diensttijd van Bosch begon op 6 november 1946 in kamp Waterloo bij de Leusderhei. Daar werd hij opgeleid tot luchtdoelartillerist. Maar doordat de winter van '46-'47 nogal streng was, kwam van die opleiding niet veel terecht. Er was niet voldoende brandstof om de houten barakken te verwarmen en als de kolen weer eens op waren mochten de soldaten naar huis. In eerste instantie was het niet de bedoeling dat Bosch in Indië terecht zou komen. De T.N.I. van Soekarno beschikte niet over vliegtuigen, zodat luchtdoelartillerie overbodig was. Het liep echter anders. Medio maart 1947 moest Bosch toch aan boord. Hij zou worden ingezet bij het verpleeg- en transportpersoneel, tegenwoordig Intendance genoemd. De zorg voor eten, drinken en het transport behoorden tot zijn werk. Op 25 april vertrok hij met de Boissevan naar Indië. Midden op zee vierde Jan Bosch zijn 21e verjaardag. Na een voorspoedige reis kwam hij in Batavia aan, vanwaar hij werd doorgezonden naar Buitenzorg. Bosch ging met 16 man naar Semarang om de militairen op Midden-Java van voedsel te voorzien. De militairen hadden een eigen bakkerij, slagerij, een groenten- en fruitmagazijn en zelfs een meubelmakerij, beheerd door het leger en inlands personeel. Jan Bosch belandde op het kantoor van het stafkwartier van de B-divisie. Hij maakte beide Politionele Acties mee, in '47 en '49. Omdat hij de meeste tijd doorbracht op kantoor of in het magazijn liep hij bij die acties, die veel mensen het leven kostten, weinig gevaar. De Tweede Politionele Actie werd vanuit Semarang geleid, zodat Bosch in de gelegenheid was veel jongens uit de streek te spreken. Waarschijnlijk heeft hij als één van de laatste Hardenbergers soldaat Jan Hendrik Herbers uit Brucht gesproken, die tijdens de actie sneuvelde. "In de media werden we nogal eens negatief afgeschilderd", zegt Bosch, "maar er is door onze jongens ook veel goed gedaan." De Nederlandse hospikken uit de groep van Bosch hielpen vaak zieke en gewonde mensen in de kampongs en het eten dat was overgebleven werd niet weggegooid, maar onder de plaatselijke bevolking verdeeld. Op 5 april 1950 kwam Bosch weer thuis, na een probleemloze bootreis met de Fair Sea. "Dat er na 50 jaar aandacht en erkenning komt is wel op z'n plaats, vooral voor de jongens die daar gesneuveld zijn", meent Bosch.